

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia ..... 2010 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie rodzajów dowodów potwierdzających
działanie siły wyższej lub wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności**

Na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 2007 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. z 2008 r. Nr 170, poz. 1051, Nr 214, poz. 1349, z 2009 r. Nr 20, poz. 105 oraz z 2010 r. Nr 36, poz. 197) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 marca 2007 r. w sprawie rodzajów dowodów potwierdzających działanie siły wyższej lub wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności (Dz. U. Nr 46, poz. 308 oraz z 2009 r. Nr 168, poz. 1326):

1) w § 1:

a) pkt 3b otrzymuje brzmienie:

„3b) pisemne oświadczenia potwierdzające wystąpienie szkody w uprawach rolnych, spowodowanej przez ryzyka, o których mowa w pkt 3, sporządzone zgodnie ze wzorem udostępnionym przez Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Biuletynie Informacji Publicznej tej Agencji przez dwóch świadków, którzy nie są domownikami rolnika w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników – w przypadku gdy komisja, o której mowa w pkt 3, nie została powołana oraz uprawy nie zostały objęte umową ubezpieczenia, o której mowa w pkt 3a;”;

b) dodaje się pkt 10 w brzmieniu:

„10) pisemne oświadczenie rolnika o padnięciu zwierzęcia oraz o zgłoszeniu tego faktu zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt;”;

2) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

---

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rozwój wsi, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).

„§ 1a. Dopuszcza się jako dowód potwierdzający wystąpienie w 2010 r. powodzi, stanowiącej siłę wyższą lub nadzwyczajne okoliczności, o których mowa w art. 31 rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r. ustanawiającego wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego dla rolników w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiającego określone systemy wsparcia dla rolników, zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 1290/2005, (WE) nr 247/2006, (WE) nr 378/2007 oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1782/2003:

- 1) pisemne oświadczenie o jej wystąpieniu sporządzone przez rolnika albo
- 2) pisemne oświadczenia o jej wystąpieniu sporządzone przez dwóch świadków, którzy nie są domownikami rolnika w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników.”.

§ 2. Pisemne oświadczenia, o których mowa w § 1a rozporządzenia, o którym mowa w § 1, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem, złożone przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia uznaje się za dowód, o którym mowa w tym przepisie.

§ 3. Do oświadczeń, o których mowa w § 1 pkt 3b rozporządzenia, o którym mowa w § 1, złożonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

MINISTER ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

Uzasadnienie

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 marca 2007 r. w sprawie rodzajów dowodów potwierdzających działanie siły wyższej lub wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności (Dz. U. Nr 46, poz. 308 oraz z 2009 r. Nr 168, poz. 1326), stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 2007 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. z 2008 r. Nr 170, poz. 1051, Nr 214, poz. 1349, z 2009 r. Nr 20, poz. 105 oraz z 2010 r. Nr 36, poz. 197), zgodnie z którym minister właściwy do spraw rozwoju wsi określa rodzaje dowodów potwierdzających działanie siły wyższej lub wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności, o których mowa w art. 31 rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r. ustanawiającego wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego dla rolników w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiającego określone systemy wsparcia dla rolników, zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 1290/2005, (WE) nr 247/2006, (WE) nr 378/2007 oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1782/2003 (Dz. Urz. UE L 30 z 31.1.2009, str. 16, z późn. zm.).

Stosownie do art. 31 ww. rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009 działanie siły wyższej lub wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności są uznawane przez właściwy organ w przypadkach takich, jak:

- śmierć rolnika;
- długookresowa niezdolność rolnika do pracy;
- poważna klęska żywiołowa w dużym stopniu dotycząca grunty rolne gospodarstwa;
- wypadek powodujący zniszczenie w gospodarstwie budynków dla zwierząt gospodarskich;
- choroba epizootyczna dotycząca wszystkie zwierzęta gospodarskie rolnika lub część tych zwierząt.

Brzmienie powyższego artykułu mogłoby wskazywać, iż katalog zdarzeń, które można uznać za działanie siły wyższej ma charakter wyliczenia enumeratywnego, a nie katalogu otwartego. W celu ustalenia właściwej interpretacji omawianego przepisu, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwróciło się do Komisji Europejskiej o zajęcie stanowiska w tym względzie. Przekazane w odpowiedzi stanowisko Komisji Europejskiej jest jednoznaczne i wyraźnie wskazuje na to, że wspomniany przepis zawiera otwarty katalog zdarzeń, a wymienione w nim okoliczności mają charakter przykładowy. Pozwala to prawodawcy krajowemu na ustanowienie listy dowodów

potwierdzających wystąpienie siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności innych, niż tylko te wymienione w cytowanym art. 31 rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009.

W art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2010 r. o zmianie ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 36, poz. 197), zmieniane rozporządzenie zostało utrzymane w mocy do dnia wejścia w życie rozporządzenia wydanego na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 2007 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w nowym brzmieniu, jednak nie dłużej niż przez 2 lata. Jednocześnie w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 17 lutego 2010 r., przewidziano możliwość zmiany utrzymanego w mocy rozporządzenia na podstawie upoważnienia zawartego w art. 20 ust. 3 w brzmieniu nadanym tą ustawą.

Projektowane zmiany rozporządzenia z dnia 12 marca 2007 r., dotyczą rozszerzenia katalogu dowodów potwierdzających wystąpienie siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności ze względu na:

- zmianę przepisów w zakresie siły wyższej, zawartych w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1122/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009 odnośnie do zasady wzajemnej zgodności, modulacji oraz zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli w ramach systemów wsparcia bezpośredniego przewidzianych w wymienionym rozporządzeniu oraz wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do zasady wzajemnej zgodności w ramach systemu wsparcia ustanowionego dla sektora wina (Dz. Urz. UE L 316 z 2.12.2009, str. 65),
- konieczność uwzględnienia sytuacji powstałych na skutek powodzi i podtopień, które wystąpiły w bieżącym roku.

Ponadto, mając na względzie art. 233 § 6 Kodeksu karnego, zgodnie z którym odpowiedzialność karna za złożenie fałszywego oświadczenia jest dopuszczalna tylko wtedy, gdy przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej, w § 1 pkt 3b zmienianego rozporządzenia usunięto zapis dotyczący odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Dodatkowo, z uwagi na fakt, iż strona internetowa nie jest urzędowym organem promulgacyjnym, przez co nie może być ona źródłem wiążących adresatów przepisów prawnych, w § 1 pkt 3b określono, że stosowne oświadczenia należy sporządzać zgodnie ze wzorem udostępnionym przez Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Biuletynie Informacji Publicznej, który stanowi urzędowy publikator teleinformatyczny.

Zgodnie z art. 75 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1122/2009, jeśli rolnik nie był w stanie wypełnić swych zobowiązań w wyniku siły wyższej lub okoliczności nadzwyczajnych, o których mowa w art. 31 rozporządzenia (WE) nr 73/2009, zachowuje prawo do pomocy w odniesieniu do obszaru lub zwierząt kwalifikujących się do pomocy w momencie wystąpienia siły wyższej lub okoliczności nadzwyczajnych. Ponadto właściwych obniżek nie stosuje się, jeżeli niezgodność będąca następstwem siły wyższej lub okoliczności nadzwyczajnych dotyczy wzajemnej zgodności.

Przepisy rozporządzenia Komisji nr 796/2004, pozwalały dotychczas jedynie na uznanie przypadków siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności za usprawiedliwienie niespełniania warunków kwalifikowalności do wsparcia, jeśli wystąpiły one w okresie, w którym warunki te miały być spełnione. Wystąpienie siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności nie usprawiedliwiało nieprzestrzegania norm lub wymogów wynikających z zasady wzajemnej zgodności, za co rolnik otrzymywał odpowiednie sankcje. Natomiast obowiązujące od 2010 r. cytowane przepisy art. 75 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1122/2009 umożliwiają przyznanie rolnikowi płatności w pełnej wysokości, również w przypadku uznania, że niewypełnienie obowiązków wynikających z zasady wzajemnej zgodności nastąpiło w wyniku działania siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności.

Mając na względzie powyższe, należy uwzględnić w przepisach projektowanego rozporządzenia możliwość wystąpienia przypadków, które dotychczas nie miały wpływu na kwalifikowalność, a mogą mieć wpływ na przestrzeganie zasady wzajemnej zgodności. Dotyczy to w szczególności sytuacji, związanych z utrzymywaniem zwierząt w gospodarstwie (norma w zakresie wypasania zwierząt - § 1 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 marca 2010 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 39, poz. 211)) lub posiadaniem stosownej dokumentacji (np. wymóg dotyczący posiadania planu nawożenia czy też posiadania księgi rejestracji zwierząt).

W związku z powyższym zasadne jest zaliczenie padnięcia zwierzęcia w gospodarstwie jako wystąpienie siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności, zgodnie z art. 31 rozporządzenia Rady nr 73/2009 oraz określenie dowodu potwierdzającego wystąpienie tego zdarzenia, w celu umożliwienia rolnikom uzyskania płatności bezpośrednich w pełnej wysokości.

Jednocześnie, stosownie do art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 204, poz. 1281, z późn. zm.), posiadacz zwierzęcia gospodarskiego obowiązany jest do zgłaszania

kierownikowi biura Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa informacji określonych w art. 7 ust. 1 tiret drugie rozporządzenia nr 1760/2000 w terminie 7 dni - w przypadku bydła oraz uboju, zabicia lub padnięcia zwierzęcia w terminie 7 dni - w przypadku owiec i kóz.

Zaproponowano zatem, aby dowodem w przypadku padnięcia zwierzęcia (zgon z innych przyczyn niż ubój albo zabicie) było pisemne oświadczenie rolnika o padnięciu zwierzęcia oraz o zgłoszeniu tego faktu zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (§ 1 pkt 10 zmienianego rozporządzenia).

Ponadto, jak wykazało wystąpienie powodzi w maju 2010 r., działanie siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności może uniemożliwiać spełnianie wymogów wzajemnej zgodności dotyczących np. przechowywania księgi rejestracji zwierząt, jak również terminowe (tj. do dnia 17 maja 2010 r.) składanie wniosków o przyznanie płatności (np. zalanie dróg, zerwanie mostu). Należy jednocześnie podkreślić, że zgodnie z art. 23 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1122/2009 złożenie wniosków o przyznanie płatności, z wyjątkiem działania siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności, prowadzi do obniżenia kwoty płatności o 1% za każdy dzień roboczy opóźnienia.

W § 1a proponuje się ustanowienie przepisu szczególnego odnośnie do powodzi w 2010 r., w którym to przypadku, jej wystąpienie może być potwierdzone oświadczeniem rolnika albo oświadczeniami dwóch świadków. Pozwoli to na zastosowanie przepisów o sile wyższej i nadzwyczajnych okolicznościach w stosunku do rolników dotkniętych tegoroczną powodzią. Regulacja ta ma na celu ułatwienie rolnikom poszkodowanym w wyniku powodzi spełnienie warunków do otrzymania płatności w niepomniejszonej wysokości.

W § 2 projektowanego rozporządzenia proponuje się ustanowienie przepisu, który umożliwi Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa uznanie oświadczeń rolników albo świadków złożonych jeszcze przed dniem wejścia w życie projektowanych przepisów.

Zgodnie z projektowanym § 3 do oświadczeń, o których mowa w § 1 pkt 3b zmienianego rozporządzenia, złożonych przed dniem wejścia w życie projektowanego rozporządzenia, stosuje się przepisy dotychczasowe. Zaproponowany przepis umożliwi uznanie danego przypadku za działanie siły wyższej lub wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności w decyzji w sprawie przyznania płatności na podstawie dowodu, o którym mowa w § 1 pkt 3b rozporządzenia, złożonego przed dniem wejścia w życie rozporządzenia.

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Projektowane rozporządzenie wdraża przepisy Unii Europejskiej i w związku z tym jego projekt nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Przypadki siły wyższej lub okoliczności nadzwyczajnych wraz z odpowiednią dokumentacją wymaganą przez właściwy organ zgłaszane są temu organowi na piśmie w terminie dziesięciu dni roboczych od dnia, w którym rolnik uzyskuje taką możliwość. Ustanowienie czternastodniowego *vacatio legis*, wynikającego z przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, mogłoby narazić rolników na utratę części płatności w przypadku wystąpienia okoliczności, o których mowa w projektowanym rozporządzeniu, w trakcie jego trwania. W związku z powyższym w § 4 proponuje się, aby ze względu na ważny interes rolników ubiegających się o przyznanie płatności bezpośrednich do gruntów rolnych projektowane rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia.

Wejście w życie rozporządzenia w zaproponowanym terminie nie narusza zasad demokratycznego państwa prawnego.

Projekt rozporządzenia został zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337). W trakcie uzgodnień projektu nikt nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem.

Projekt rozporządzenia nie znajduje się w Programie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na I półrocze 2010 r.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie

Projektowane rozporządzenie będzie dotyczyło rolników ubiegających się o przyznanie płatności, dotkniętych działaniem siły wyższej lub wystąpieniem nadzwyczajnych okoliczności.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia został uzgodniony z następującymi organizacjami społecznymi:

- 1) Sekretariatem Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”;
- 2) Związkiem Zawodowym Rolnictwa „Samoobrona”;
- 3) Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych;
- 4) Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym Rolników Indywidualnych „Solidarność”;
- 5) Związkiem Zawodowym Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni”;
- 6) Związkiem Zawodowym Rolników „Ojczyzna”;
- 7) Związkiem Zawodowym Pracowników Rolnictwa w RP;
- 8) Krajowym Związkiem Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych;
- 9) Federacją Związków Pracodawców – Dzierżawców i Właścicieli Rolnych;
- 10) Związkiem Zawodowym Centrum Narodowe Młodych Rolników;
- 11) Federacją Branżowych Związków Producentów Rolnych;
- 12) Krajową Radą Izb Rolniczych;
- 13) Krajową Izbą Gospodarczą, Komitet Rolnictwa i Obrotu Rolnego;
- 14) Polskim Zrzeszeniem Producentów Bydła Mięsnego;
- 15) Polskim Związkiem Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego;
- 16) Polskim Związkiem Owczarskim;
- 17) Związkiem „Polskie Mięso”;
- 18) Stowarzyszeniem Rzeźników i Wędliniarzy;
- 19) Unią Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego;
- 20) Polską Izbą Mleka;
- 21) Krajowym Stowarzyszeniem Mleczarzy;
- 22) Forum Związków Zawodowych;
- 23) Polską Federacją Hodowców Bydła i Producentów Mleka;
- 24) Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych;
- 25) Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym „Solidarność” Komisją Krajową;
- 26) Krajową Radą Spółdzielczą;
- 27) Krajowym Związkiem Rewizyjnym Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych;
- 28) Konfederacją Pracodawców Polskich;
- 29) Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych Lewiatan;

- 30) Związkiem Rzemiosła Polskiego;
- 31) Business Centre Club;
- 32) Radą Gospodarki Żywnościowej.

Żadna z wyżej wymienionych organizacji nie zgłosiła uwag do projektu.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wpłynie na sektor finansów publicznych.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wpłynie na konkurencyjność polskiej gospodarki i na przedsiębiorczość.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wpłynie na rozwój regionalny.

Opracowano w Departamencie
Płatności Bezpośrednich:

Akceptował:

Za zgodność pod względem prawnym
i redakcyjnym